

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 3

van **MARTINE Taelman**

datum: 26 september 2016

aan **Philippe Muyters**

Vlaams Minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport

Innovatief aanbesteden - Rapport Rekenhof

In 2008 startte de Vlaamse overheid met het programma 'Innovatief Aanbesteden', hiertoe gestimuleerd door de beleidsambities uit het Pact 2020 en het werkgelegenheids- en investeringsplan (WIP). Het programma 'Innovatief Aanbesteden' is het instrument waarmee de Vlaamse overheid innovatieve oplossingen kan aankopen voor socio-economische uitdagingen waarvoor er thans (nog) geen adequate oplossing voorhanden is. De overheid treedt met andere woorden op als vragende partij en klant, teneinde innovatie bij ondernemingen te stimuleren.

In het kader van 'Innovatief Aanbesteden' werd er binnen het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) een kenniscentrum opgericht met als taak om enerzijds een specifieke methodologie voor de aankoop van innovatie te ontwikkelen en om anderzijds het potentieel van innovatief aanbesteden via concrete acties zichtbaar te maken. Het Rekenhof bracht in december 2015 verslag uit aan het Vlaams Parlement over de doelmatigheid van onderhavig programma en identificeerde de knelpunten die de uitkomsten van het programma hadden beïnvloed. Bovendien analyseerde het Rekenhof in zijn onderzoek ook of de Vlaamse overheid de projecten rechtmatig afhandelde.

1. Volgens het Rekenhof is de Vlaamse overheid er niet in geslaagd Innovatief Aanbesteden horizontaal te implementeren. Uit het antwoord van de minister op mijn schriftelijke vraag nr. 193 van 4 januari 2016 blijkt dat de horizontale aanpak werd uitgerold voor alle 13 beleidsdomeinen, waarbij er - met uitzondering van het domein Internationaal Vlaanderen - één traject werd geïdentificeerd en gelanceerd.

Graag krijg ik van de minister een overzicht met voor elk van de 13 beleidsdomeinen het project dat in het kader van innovatief aanbesteden werd uitgewerkt en voor elk project toelichting bij:

- de projectopzet;
- het beoogde projectdoel;
- de ontwikkelde methodologie;
- een stand van zaken;
- de effecten die op langere termijn te verwachten zijn tot verbetering van het innovatiebeleid of toekomstgericht aankoopbeleid.

2. Het Vlaamse Regeerakkoord 2014-2019 zet verder in op "innovatief aanbesteden", door het ontwikkelen van een ambitieus en vernieuwend plan voor innovatief aankopen en aanbesteden. Aan de beleidsdomeinen zou hieromtrent tevens een minimumnorm worden opgelegd. Op datum van beantwoording van bovenvermelde

schriftelijke vraag kon de minister nog geen uitspraak doen over het aangekondigde ambitieus en vernieuwend plan; "Het is de bedoeling om na de zomer een uitgewerkt plan voor te leggen, dat rekening houdt met de aangebrachte elementen".

- a) Welk tijdpad is voorzien voor de goedkeuring en de uitrol van het vernieuwend plan innovatief aanbesteden en welke fases zijn in het plan te onderscheiden? Is er thans een definitieve versie van het plan uitgewerkt? Wanneer zal de minister het uitgewerkt plan aan de voltallige Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement voorleggen? Wat zijn de krachtlijnen van het plan?
- b) Werd de eerste fase, die bestaat uit het aanduiden van een projectleider, in tussentijd al afgerond? Zo ja, wie werd aangeduid als projectleider? Zo neen, wanneer verwacht de minister deze fase te finaliseren?
- c) Hoeveel middelen worden vrijgemaakt voor de uitrol van het vernieuwend actieplan innovatief aanbesteden?
- d) Kan de minister meer details geven over de manier waarop en over de concrete acties en maatregelen waarmee - via lopende dan wel nieuwe programma's - de minister zijn ambities m.b.t. innovatief aanbesteden naar de praktijk zal vertalen?
- e) Kan de minister meer duidelijkheid geven omtrent de minimumnorm die in het kader van innovatief aanbesteden desgevallend aan de beleidsdomeinen zal worden opgelegd?
- f) Wat zal de minister concreet ondernemen wat de lange doorlooptijden betreft, die thans gemiddeld twee jaar bedragen tussen de projectstart en het marktverkenningverslag?

ANTWOORD

op vraag nr. 3 van 26 september 2016

van **MARTINE Taelman**

1. Zie het overzicht in bijlage, onderaan dit antwoord. De vermelde projecten hebben een belangrijke bijdrage geleverd in het ontwikkelen van de methodologie van innovatief aanbesteden. Dit wordt ook zo vermeld in het rapport van het Rekenhof. Het Europese project Smart@fire waarvan IWT coördinator was, wordt in rapporten van de Europese Commissie en van de OESO vermeld als 'good practice'.
2. a. Het plan van aanpak voor de uitrol en realisatie van het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (sneller en slimmer innoveren door de overheid) is in opmaak. Momenteel wordt een ontwerpversie van het plan van aanpak afgestemd met de belangrijkste stakeholders. De bedoeling is om het plan van aanpak voor te leggen aan de Vlaamse Regering van vrijdag 28 oktober 2016.

Het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten heeft tot doel de koopkracht van de Vlaamse overheid meer strategisch in te zetten voor innovatie en op die manier bij te dragen tot een performante(re) overheid, competitieve(re) ondernemingen en oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen.

Het programma wordt langs twee assen uitgebouwd: 'overheidsopdrachten voor innovatie' ('Public Procurement for Innovation (PPI)' – wanneer oplossingen reeds beschikbaar zijn op de markt maar nog niet wijd verspreid) en 'pre-commercieel innovatief aankopen' ('Pre-Commercial Procurement (PCP)' – wanneer er nog onderzoek en ontwikkeling nodig is).

Het programma geeft uitvoering aan de strategische doelstelling "Inzetten op duurzame en innovatieve overheidsopdrachten" van het Vlaams Plan Overheidsopdrachten (cf. VR 2016 2901 DOC.0061). Het zal zijn doel hebben bereikt wanneer beleidsmakers, overheidsmanagers en aankopers niet alleen overtuigd zijn van de mogelijke meerwaarde van innovatieve overheidsopdrachten maar deze ook structureel hanteren als een essentieel instrument bij het realiseren van toekomstgerichte beleidsdoelstellingen en het optimaliseren van de werking en dienstverlening van de overheidsdiensten.

In eerste instantie worden de prioritaire transitiedomeinen zoals vermeld in de Visienota 2050 (Energie, Zorg, Industrie 4.0, Circulaire economie, Wonen, ...) actief betrokken in de programma-uitrol, in het bijzonder de domeinen en organisaties die al beschikken over een concrete innovatieagenda waarbij innovatieve overheidsopdrachten een rol kunnen spelen bij de implementatie ervan.

Op basis van de opgedane ervaring wordt de aanpak in een volgende fase verder uitgerold over het geheel van de Vlaamse overheid en de ruimere publieke sector (steden en gemeenten, ziekenhuizen, aankoopcentrales uit de sociale sector, ...).

-
- b. Op 17 juni 2016 besliste de Vlaamse Regering om mevrouw Veerle Lories, directeur-generaal, met ingang van 1 juli 2016 aan te stellen als projectleider van N-niveau bij het Departement EWI voor het project innovatie voor een toekomstgericht transversaal beleid (cf. VR 2016 1706 DOC.0642).

- c. Voor de uitrol van het Programma Innovatieve Overheidsopdrachten wordt op de begroting 2017 een budget voorzien van 5 miljoen euro voor werking en voor cofinanciering van de O&O-activiteiten van PPI- en PCP-projecten. Het budget is gereserveerd als een aparte lijn binnen het Hermesfonds – begroting 2017.
- d. Hiervoor wil ik u verwijzen naar het finale plan van aanpak zoals het aan de Vlaamse Regering zal worden voorgelegd.
- e. Voor meer detail over de vooropgestelde minimumnorm (de “3%-norm” waarbij entiteiten zich engageren om minimaal 3% van hun jaarlijkse aankoopbudgetten in te zetten voor innovatie) verwijs ik naar het antwoord op de schriftelijke parlementaire vraag nr. 269 van 27 januari 2016 van de heer Willem-Frederik Schiltz.
- f. Om de lange doorlooptijden van projecten te vermijden zullen we het beslissingskader voor uitvoering en cofinanciering van de projecten zoveel mogelijk vooraf vastleggen in de Vlaamse regelgeving. We zullen daarbij de processen en procedures tot hun noodzakelijke essentie herleiden. Bovendien zullen we tijdens de implementatie van het programma het aantal projecten dat simultaan wordt voorbereid beperkt houden om wachttijden zoveel mogelijk te vermijden.

BIJLAGE

Overzicht projecten Innovatief Aanbesteden.

Beleidsdomein	Organisatie	Titel project	Doel	Methode	Stand van zaken
DAR	AGIV	Visueel Vlaanderen	Beschikbaar beeldmateriaal van openbare wegen toegankelijk maken voor stakeholders.	Precommercieel project (O&O)	Stopgezet (geen uitvoerders)
EWI	IWT, Steden Hasselt en Gent	E-bike station van de toekomst	Ontwikkeling van innovatief automatisch uitleen- en laadstation voor elektrische fietsen.	Precommercieel project (O&O)	Stopgezet na negatief advies IF
EWI	Departement EWI, VRT	Spraak en Taaltechnologisch ondertitelen in het Nederlands (STON)	Verdere verbetering van spraak naar tekst software voor automatische ondertiteling in het Nederlands	Precommercieel project (O&O)	In uitvoering
EWI	IWT met buitenlandse partners	Smart@fire	Ontwikkeling van slimme beschermssystemen voor brandweermannen.	Precommercieel project (O&O)	In uitvoering
Onderwijs	AGION, Departement onderwijs	School voor de Toekomst	Een innovatief totaalconcept ontwikkelen voor een school voor de toekomst.	Precommercieel project (O&O)	Stopgezet (geen uitvoerders)

Beleidsdomein	Organisatie	Titel project	Doel	Methode	Stand van zaken
WVG	Departement WVG, Kind en Gezin	Oogscreeener	Ontwikkelen van een screener die toelaat luie ogen te detecteren bij babies. Oogscreening geïmplementeerd in 330 consultatiebureaus van Kind en Gezin	Aankoop innovatieve oplossing na testfase.	succesvol afgerond
WVG	Departement WVG, VIPA	Duurzaam bouwen VIPA	Ontwikkeling Life-cycle-cost tool : aanpassing methode voor bouw rust en verzorgingstehuizen.	Aankoop innovatieve oplossing na marktverkenning	Succesvol afgerond
CJSM	Afdeling Beleid en Beheer, Departement CJSM	Infrastructuur en cultuurinformatiesysteem	Ontwikkeling van platform voor gepersonaliseerde multimediale info over evenementen, musea en dergelijke.	Precommercieel project	Stopgezet door betrokken minister (niet langer prioritair)
CJSM	Agentschap voor Sociaal cultureel werk,	E-boek platform	Ontwikkeling van platform voor de bewaring, verkoop en ontlending van digitale boeken met zoekmachine.	Precommercieel project	Succesvol afgerond
WSE	VDAB	Persoonlijk Ontwikkelingsplan voor elke burger	Ontwikkeling van een Persoonlijk Ontwikkelingsplan, dit is een (digitaal) instrument dat de burger op elk moment in zijn leven ondersteunt bij het nemen van loopbaanbeslissingen.	Aankoop innovatieve oplossing na marktverkenning	Succesvol afgerond
WSE	Departement WSE	Complementair muntsysteem	Nieuwe muntkring starten; Bestaande muntkring van elektronische betaling voorzien; Ontwikkelen opvolgsysteem	Aankoop innovatieve oplossingen	Succesvol afgerond

Beleidsdomein	Organisatie	Titel project	Doel	Methode	Stand van zaken
			voor muntkringen		
L&V	Departement L&V, Afdeling Duurzame Landbouw	Energietransitie in glastuinbouw	Een energiezuinige serre ontwikkelen	Precommercieel project (O&O)	In uitvoering
LNE	Departement LNE	Katalytisch eco-aankopen	Ontwikkeling marktconform instrument voor stimulering ontwikkeling en aankoop van ecologische producten en diensten.	Aankoop innovatieve oplossing na marktverkenning	Stopgezet
MOW	Afdeling Geotechniek, Departement MOW	Monitoring Bouwputten	Ontwikkeling van monitoringsysteem om stabiliteit van bouwputten te bepalen.	Aankoop van innovatieve oplossing na testfase	Succesvol afgerond
MOW	Afdeling Maritieme Toegang, Departement MOW	Hydrografische peilingen	Automatisering van de meting in ondiep water over grote gebieden.	Precommerciele aankoop - O&O	‘on hold’ gezet bij einde programma Innovatief Aanbesteden ; nu doorstart gepland
ROW	VMSW	Energie Neutraal bouwen zonder meerkost	Kostenefficiënt duurzaam bouwen in sociale woningbouw	Nog te bepalen	‘on hold’ gezet bij einde programma Innovatief Aanbesteden

Beleidsdomei n	Organisatie	Titel project	Doel	Methode	Stand van zaken
ROW	Onroerend erfgoed	Renovatie onroerend erfgoed	Innovatieve systemen, materialen en technieken voor gevelrestauratie met verhoging van energiezuinigheid met behoud van erfgoedwaarde	Nog te bepalen	‘on hold’ gezet bij einde programma Innovatief Aanbesteden